

Fakulta sociálních věd UK

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Rigorózní práce: **Žert Milana Kundery pod dohledem. Kritický ohlas díla v dobovém kontextu a v současnosti**

Autorka: Anna Batistová

Posudek vedoucího práce: PhDr. Jana Čeňková, Ph. D

Rigorózní práce Anny Batistové byla po úspěšné obhajobě magisterské práce (2012) rozšířena o část teorie literární kritiky a o francouzský ohlas souborného Kunderova díla v edici Plejáda v nakladatelství Gallimard.

Podařilo se jí uskutečnit také rozhovor s dobovým kritikem Žertu, prof. Alešem Hamanem.

Žert Milana Kundery je jedním ze zásadních děl české literatury 20. století. Jeho vydání doprovázela značná kritická odezva a posléze nejen u nás, ale i ve světě (zejména frankofonním) vyšly kunderovské monografie, kde je Žert jako románový opus č. 1 interpretován z různých literárněhistorických přístupů.

Novost práce Anny Batistové je ve zhodnocení vývoje kritické reflexe románu od jeho prvního vydání do současnosti na stránkách různých periodik. Zračí se v nich úroveň literárního kritického diskursu na pozadí dobových událostí, jež nepřály soustavnému zhodnocování české literatury. Diplomantka musela vzít v úvahu i proměnu ideologického náhledu na román v době pražského jara a posléze za normalizace i rozdílnost kritického přístupu k Žertu v exilu a samizdatu. Analyzovala i málo známé kritické texty, např. z Křesťanské revue nebo také zajímavý polemický příspěvek Jana Lopatky, uveřejněný ve Slovenských pohľadoch. Dobové názory i nové studie se stále vydávají, např. letos v Hostu vyšel další sborník Milan Kundera, aneb Co zmůže literatura? (s vročením 2012) nebo v Torstu vyšly paměti Jana Vladislava Otevřený deník (2013).

Práce je dobře strukturována, soubor kritických textů byl hodnocen chronologicky. Anna Baumová zvládla i celkovou formální podobu práce, v příloze pak jsou obálky všech pěti českých vydání, které jsou zajímavé z hlediska grafické úpravy. Jazyková úroveň práce je výborné úrovní.

V české literatuře 20. století existuje několik děl, která vyvolala velký zájem kritické odezvy v dobovém kontextu, Žert Milana Kundery je stále románem, který vzrušuje a podněcuje kritický diskurs. Náhled na román se vyvíjel, v tomto směru je zajímavý rozhovor s Alešem Hamanem, který dobově Žert odmítal jako dílo, které ponejvíce řeší ideové problémy dějin a člověka pojímá jako neuvědomělého herce v jeho soukolí a v současnosti jej přijímá jako velké románové dílo. Podrobněji se ovšem k hodnotám románu nevyjadřuje.

Pro mne byl nový ohlas francouzské kritiky na vydání souborného díla v prestižní edici Plejáda. Mnozí kritici se nevyrovnali s tím, že tam nebyla zahrnuta díla, která napsal Milana Kundery v raném mládí v Československu. Ale my známe, že již své vydání Žertu po roce 1989 doprovodil rozvahou, že nebude vydávat juvenilní a nezdařená díla, která i následně kritizoval.

Anna Batistová analyzovala české (i slovenské) kritické reflexe románu Žert od vydání díla do současnosti a zhodnotila různorodost literárních kritických přístupů. V tomto směru je práce podnětná a přínosná, jelikož shrnuje nejen dobovou kritiku, ale i další pohled na román a dílo Milana Kundery do současnosti.

Práci doporučuji k obhajobě.

12. 3. 2013